

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročnina znaša: celoletna 4 K, pololetna 2 K, četrtletna 1 K; posamezna številka 10 vin.

Uredništvo in upravništvo: Kopitarjeva ulica številka 6

Izhaja vsak petek

Št. 15.

V Ljubljani, 12. marca 1915.

Leto X.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Današnja številka je v prvi vrsti namenjena članom Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze. Objavlja mo poročilo o njenem delovanju.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

POROČILO NAČELSTVA AVSTRIJSKE KRŠČANSKE TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE O POSLOVANJU L. 1914.

V povestnici krščanskega strokovnega gibanja ohrani leto 1914. trajen spomin, saj se je to leto pričela sedanja svetovna vojska. Gospodarske razmere v Avstriji so bile že več let sem neugodne. Vojska je še hujše naše gospodarsko življenje udarila. Poročilo strokovne organizacije se mora zato ozirati na velike dogodke, ki pretresajo sedanje čase svet.

Naše zveze novo leto 1915 ni razveselilo. Izvajali so preosnove, ki niso olajšale gospodarskega položaja tobačnemu delavstvu. Skrbelo nas je, kako da se razvijejo delovne razmere. Delavstvo je postajalo na eni strani vedno hladnejši nasproti organizaciji, na drugi strani so novi delovni načini nalagali delavstvu nova bremena, ne da bi bilo za to oškodovano. Nove delovne načine je deloma ustavil izbruh vojske, dasi se tudi med vojsko ne zahteva manj dela, kolikor so ga zahtevali pred vojsko.

Poleg vedno večje zahteve po pomnoženem delu se tudi razven uveljavljanju plačilne razpredelnice iz l. 1911. ni delavstvu nič zboljšalo. Želje in pritožbe delavstva smo predložili spomladi s spomenico glavnemu ravnateljstvu. Obžalujemo, ker jih niso izpolnili. Da se vsaj nekaj stori za najbolj zapostavljeno

moško delavstvo

v plačilnih stopinjah V—VIII, smo izvedli obširno akcijo, ki je radi nastalih dogodkov ostala brezuspešna. V neki dugi zadevi se je napredovalo, dasi akcija ni uspela. Gre

za zavarovanje svojcev.

Naša zveza je zahtevala ob vsaki priliki, naj se rodbinski člani tobačnega delavstva po tvorničnih zdravnikih zdravijo brezplačno. Glavno ravnateljstvo je izjavilo, da to prizna in da dovoli tudi zdravila, če plača delavstvo vsak teden 10 v, v višjo bolnišnico; primanjkljaj 75.000 kron bi bilo nosilo glavno ravnateljstvo iz svojega. Prispevanje je velik del delavstva odklonil.

Zadeva se ni mogla zasledovati naprej. Dne 28. julija nas je pretreslo poročilo o strašnem sarajevskem dogodku. Že takrat se je lahko sodilo, da slede nepregledne posledice. Čez en mesec nato se je napovedala Srbiji vojska — svetovna vojska se je pričela. Sledile so vojskne napovedi ena za drugo, zmešnjava po vojski je bila precej obsežna; kar je umevno, ker našemu rodu je bila vojska s svojimi posledicami nekaj popolnoma novega. Take vojske, kakor je sedanja, pa vsa povestnica sveta ne pozna. Ne čudimo se, da se je marsikaj kunštvalo in tudi verovalo. Sreča, da se velik del strahu ni uresničil. Polagoma se je vrnil red in pamet, gospodarsko življenje je vsaj v svojih glavnih potezah zavzelo stare, običajne oblike, v kolikor ni tega preprečila ali onemogočila vojska sama.

Vojsko in delavske razmere

glede na tobačno delavstvo presoajamo z dveh vidikov. Na eni strani je pomnožila vojska precej delo. Izdelovanje cigaret in finega duhana se je pomnožilo; velika potreba armadi na bojnem polju in požrtvovalnost prebivalstva je dovedla do tega, da so v navedenih oddelkih delali čez ure in ob nedeljah, a kljub temu nekaj časa niso niti mogli dela zmagati. Nadalje niso več delale štiri tvornice, ki leže v tistem delu Galicije, ki so jo zasedli Rusi. Zaslužka vojska tobačnemu delavstvu ni prikrajšala.

Drugo vprašanje pa nastane, kako da se razvijejo razmere po vojski. Zelo verjetno je, da se pomnoži kadenje cigaret. Veliko nekadilcev in takih, ki so prej kadili smodke, bodo kadili cigarete, ko se povrnejo iz vojske. Izdelovanje cigaret zato še poskoči na škodo izdelovanju smodk. Računati moramo zato, da se število delavstva še bolj

zniža, ker cigarete izdelujejo stroji. Trdi se, da namerava vlada zopet povečati cene tobaku in tobačnim izdelkom, kar bi seveda na konzum zopet učinkovalo.

Vojska in življenje.

Kar tiče življenja samega, je po vojski seveda trpelo tudi tobačno delavstvo. Živila so se podražila, kar delavstvo zelo čuti, osobito ker se s svojci mobilizirancev ne postopa povsod enako.

Pohvaliti moramo požrtvovalnost tobačnega delavstva. Odkar je izbruhnila vojska, je tobačno delavstvo osobito veliko nabralo za ranjence.

Društveno življenje

je z ozirom na razmere in primeroma z drugimi organizacijami še precej zadovoljivo. Vsekakor je pa res, da se je število članov nekoliko znižalo. Ljudje postajajo nasproti organizaciji hladni, kar zelo otežkočuje agitacijo, nasprotno je pa bilo vpokojenih več preizkušanih starih članov. To izgubo čutimo v tem, da je padlo število vstopnin leta 1914. na 300. Zvezni občni zbor je o tem dejstvu temeljito obravnaval. Sklenilo se je marsikaj, kar se pa ni vsled vojske vse izvedlo.

40 vinarški prispevek

ni uspel; vplačevalo ga je koncem leta 1914. 476 članov. Novi razred je bil uveden šele 1. majnika 1914; vojska je izbruhnila čez tri mesece; agitacija se zato pač ni mogla razviti.

Tudi med mobilizacijo je Zveza nudila svojim članom, kar je mogla. Mobiliziranim se je izplačala mobilizacijska podpora 20 K, za kar se je izdalo 3150 kron; vojni preskrbi se je nakazalo 700 kron. Zveza je podpirala iz Zveznih sredstev 10.000 in iz rezervnega zaklada 2000 kron vojnega posojila. V vojski se je nahajalo do konca l. 1914. 174 članov; štirje med njimi so že padli junaške smrti.

Objavljamo številke o našem poslovanju:

Stanje članov:

Stanje 1. januarja 1914.	6004
Pristopilo	314
Skupaj	6318

Izstopilo:	
Ker so bili vpokojeni	199
Ki so umrli	44
Iz drugih vzrokov	440 683
Stanje 31. decembra 1914.	5635

Članov je 393 moških (vpoklicanih 174) in 5242 ženskih. Znižalo se je stanje leta 1914. za 369.

V naši Zvezi je združenega 15.5% tobačnega delavstva.

Razmerje vsake krajne skupine glede na število vsega delavstva v dotični tvornici kaže, da je v 13. tvornicah nad 10 odstotkov delavstva kršč. organizirana in sicer:

	odstotkov
Bavč	24.45
Fürstenfeld	30.29
Hajnburg	25.38
Hallein	14.50
Ljubljana	52.15
Linc	18.08
Novi Jičini	19.57
Rovinj	36.48
Sacco	46.23
Schwaz	58.03
Dunaj-Ottakring	28.16
Dunaj-Rennweg	15.25
Cvitava	27.41

Poročilo blagajne za leto 1914.

Dohodki:	
Saldo 1. januarja 1914.	K 40.431.82
280.539 teden. prispevkov po 30 v	84.161.70
13.701 teden. prispevkov po 40 v	5.480.40
11.010 zvezinih prispevkov po 2 v	220.20
300 vpisnin po 40 v	120.—
14 knjižic po 20 v	2.80
Obresti	2.206.10
Koledar	1.191.10
Strokovni listi	43.17
Brošure	27.14
Strokovne komisije	968.40
Razno	83.53
Vsota	K 134.936.86

Izdatki:	
Podpore:	
Bolniške podpore	K 41.305.82
Porodniščine	6.240.—
Mrtvaščina	1.120.—
Orožne vaje	56.48
Pravno varstvo	30.—
Mobilizacijske podpore	3.150.68
	K 51.962.98

Izobrazba:			
Strokovni listi	K 7.503.39		
Knjižnice	541.93	K	8.045.32
Uprava:			
a) Stvarni	K 899.82		
b) Osebnostni	6.720.58	K	8.620.40
Drugo:			
Odstotki krajnim skupinam	K 8.961.02		
Agitacija	937.40		
Občni zbor, delegacije	3.241.61		
Strokovna komisija	1.662.66		
Koledar	1.396.90		
Rezervni zaklad	434.22		
Povračila	987.81		
Darovi	915.34	K	18.536.96
Vrednostni papirji		K	22.075.55
	Vsota	K	109.181.21
Saldo dne 31. decembra 1914.		K	25.755.65
		K	134.936.86

Izkaz premoženja:			
Dunajska centralna hranilnica	K 6.273.90		
Komun. hraniln. XVII.	1.310.87		
Österr. Arbeit.-Kredit	5.589.65		
Poštna hranilnica	928.80	K	14.103.22
Posojila stavbeni zadrugi			7.000.—
Denar			4.652.43
Papirji			30.195.50
Deleži			5.200.—
Oprava itd.			1.682.—
Obresti			1.809.24
Denar krajnih skupin	K 12.274.—		
Inventar krajnih skup.	1.335.16		13.609.16
Cisto premoženje		K	78.251.55

Znašali so leta 1914.

dohodki	K 94.505.04
izdatki	87.105.55
Prebitok	K 7.399.38

Premoženje je znašalo

1. januarja 1914.	K 70.895.11
31. decembra 1914.	78.251.55
Prirastlo je torej	K 7.356.44

Primerjajmo z letom 1913:

	1914	1913
Članarina	294.240	311.761
Vplačane članarine	K 89.642.10	K 93.528.13
Skupni dohodki	94.505.04	98.312.54
Izdatki za		
podpore	51.902.98	54.852.74
izobrazbo	8.045.32	8.522.24
Skupni izdatki	87.105.66	92.613.07

V procentih se je izdalo za

podpore	59.7	odstotkov
izobrazbo	9.2	"
upravo	9.9	"
procenti krajnim skupinam	10.3	"
drugi izdatki	10.9	"
	100.0	odstotkov

Od dohodkov se je izdalo za

podpore	54.9	odstotkov
izobrazbo	8.5	"
upravne stroške	9.1	"
procente krajnim skupinam	9.5	"
druge izdatke	10.1	"
Pomnožilo se je premoženje za	7.9	"
	100.0	odstotkov

Na vsakega člana pride izdatkov za

podpore	K 9.21
izobrazbo	1.43
upravo	1.53
druge izdatke	3.29
	K 15.46

Od vsake članarine odpade na

podpore	17.7	vin.
izobrazbo	2.7	"
upravo	2.9	"
procente krajnim skupinam	3.1	"
drugi izdatki	3.2	"
Pomnožitev premoženja	0.8	"
	30.4	vin.

Strokovni listi.

Izdajanje strokovnih listov se ni izpremenilo. Squilla je glede na število naročnikov z ozirom na mobilizacijo nekoliko padla.

Nalog znaša:

Fachblatt der Tabakarbeiter	102.300	expl.
Glasnik	62.400	"
La Squilla	65.780	"
Skupaj naloga	230.480	expl.

Prokletstvo bogastva.

Kamnarjevo to le nekoliko pretrese. Razburi jo, ker ji prineso moža pol mrtvega domov. Zdi se prvi trenutek, da prične drugače misliti in čutiti. Sama sicer možu ne streže, a ostane vsaj doma in skrbi za to, da mu strežejo.

Kamnar je zdaj res revež: obraz višnjevkast, oči so vpadle, ne zanima se za nobeno stvar, popolnoma top leži tako nekaj dni. Šele tretji dan zopet odpre oči; zdi se, da se zaveda, poižkuša govoriti, z roko daje znamenja. Svoje nekoliko pomiri, a sam veliko trpi, ker ne more govoriti.

Cel mesec se bori s smrtjo; a kap se obnovi; bogati, nesrečni Kamnar umrje, ko je komaj 42 let star.

Znance seveda Kamnarjeva smrt iznenadi, a lagali bi, če bi trdili, da je kdo res iz srca žaloval za njim.

XVIII.

Na Kamnarjevo in na otroke njegova smrt ni mnogo vplivala. Ljubila ga itak ni nikdar posebno globoko; zadnje tri mesece je pa zelo sitnaril, skoraj so se veselili, da ga ni bilo več.

Seveda, na zunaj je bila žalost taka, kakor to predpisujejo običaji takozvane boljše družbe. Pogreb sijajen in

razkošen, kakršnega je mogoče plačati le bogatašem. Kamnarjeva nosi elegantno črno obleko in se drži resno, kakor to zahtevajo dobre navade. Sinovi tudi nosijo še po pogrebu običajni žalobni trak na rokavu. Rajniku seveda postavijo zelo dragocen, umetno izklesan spomenik. V tem je pa obstajala tudi vsa žalost. V srcih ni ostalo na rajnika nič žalostnega spomina.

Sijajne premoženjske razmere so vdovi in sinovom jamčile, da lahko še naprej razkošno žive, za to jim je pred vsem šlo.

Na Doblerjevo željo so poleg dosejanega glavnega prokurista najeli še sposobnega tehničnega ravnatelja. Delo v tvornici se zato ni čisto nič motilo. Poleg Kamnarjeve vdove so postali solastniki kupčije še vsi trije sinovi. Rodbina je bila torej dobro preskrbljena.

Na Kamnarjevo so precej vplivali nauki o emancipaciji ženskega sveta. Misli zato, da lahko sama vzgaja svoje sinove in so jo zato imenovali tudi za varuhinjo njenim sinovom. Dobler in Doblerjeva se s tem sicer nista ujemala; predobro sta jo namreč poznala, želela sta odločnega sovaruha poleg matere, a Kamnarjeva je to jezno odklanjala.

Prvo leto gre vse dobro. Poleti odpotuje Kamnarjeva, da se razvedri, s sinovi v toplice ob morju. Sinovi vidijo marsikaj novega, zanima jih morje, kopajo se pod nadzorstvom in so še precej dostojni.

Jeseni in pozimi je bilo doma mirnejše, kakor prejšnja leta. Ni kazalo radi dolgih jezikov prirejati zabav in jih pohajati. Žalujoča vdova se pa zato veliko vozi, dela izlete in se izprehaja. Seboj jemlje, kadar le more, tudi sinove, ki se nekoliko boljše obnašajo, kakor so se prej. Ko še fantje s pomočjo domačega učitelja izdelajo v šoli, si Kamnarjeva domišlja, da je najboljša vzgojiteljica ona na tem krumpastem svetu. Hvali povesod fante, a kmalu se pokaže, da se niso nič poboljšali.

Friderik šteje zdaj trinajst let; rad se peča z vžigalnimi umetnimi stvarmi. Denarja mu ne manjka, si pridobi nevarne stvari, kakršnih v trgovinah kar tako ne dajo fantičem. Svoje stvari poižkuša v svoji veliki modrosti v hlevu, da plaši konja. Igra se seveda le takrat, kadar kočijaža ni v hlevu. Ko se tako neki dan igra, mu nekaj počni v roki. Prestrašen vrže vso šaro tako nerodno na tla, da prične goreti

Stali so listi:

Fachblatt der Tabakarbeiter	K 4.463-39
Glasnik	" 1.340—
La Squilla	" 1.700—
Skupaj	K 7.503-39

Zvezino tajništvo

je rešilo l. 1914. 2038 dopisov, in sicer: Došlo je 692 dopisov, odposlalo se je 1346 kosov. Uradniki so tudi urejali liste, jih upravljali in odpošljali; uredili in razposlali koledar, dajali pojasnice, obiskovali shode in reševali do posle stavbne zadrage.

Delovanje krajnih skupin

je razvidno iz razpredelnice. Obžalujemo, ker ne moremo podati popolne slike o delovanju krajnih skupin, ker nismo, dasi smo to ponovno zahtevali, dobili od vseh skupin potrebnih podatkov. To velja tudi o blagajniškem poslovanju skupin, kar šele objavimo. Po dosedanjih poročilih so poslovale skupine takole:

Dohodki K 7.377-77

Izdatki:

Agitacija	K 1.150-82
Izobrazba	" 876-43
Uprava	" 2.041-67
Izredne podpore	" 976-84
Razno	" 1.255-60
Skupaj	K 6.301-36

Premoženje krajnih skupin:

Gotovina	K 12.274—
Inventar, knjižnice	" 1.335-16
Skupaj	K 13.609-16

slama. Sreča je bila, da se kočijaž pravočasno vrne, ker sicer bi bil frkovec zažgal hlev. Friderik si je pač zelo ožgal roko.

Drugi, Janezek, pošilja že z enajstim letom malim šolaricam šopke. Tako daleč gre, da se starši pri materi zato pritožujejo.

Ce jih mati zato prime, opustita fanta svoje razvade, a polotita se drugih traparij. Domači učitelj se končno tudi pobov naveliča in gre. Niti z besedico se mu Kamnarjeva ne zahvali za njegov trud, dasi je paglavce poučeval več let.

Izpričevala fantov postajajo vedno slabejša. Starejša, Friderik in Janezek, morata zopet ponavljati razred, le najmlajši, bil je najmirnejši in najmarljivejši, izdelal. Frideriku, ki je bil že v 15. letu, je bilo to še najbolj neprijetno, skrbi ga namreč enoletno prostovoljstvo pri vojaki. Tudi mater to skrbi. Za malo se ji zdi in ve, da se bo svet iz nje norčeval, če kak njen sin ne postane enoleten prostovoljec. Hitro najame zopet pomožnega učitelja, ki ga pa mora še enkrat dražje plačati, kakor prejšnjega. No, pomožni učitelj je na fante tako pritiskal, da sta res izdelala. (Dalje.)

Pregled o delovanju krajnih skupin.

Krajna skupina	Shodi	Seje	Konference	Druge priredbe	Hišna agitacija	Porečni	Ali je knjižnica
Bautsch	2	6	—	—	ne	ne	da
Fürstenfeld	3	9	3	—	ne	ne	da
Hainburg	1	14	6	—	ne	ne	da
Hallein	5	6	—	1	ne	da	da
Celovec	2	8	4	—	ne	—	—
Ljubljana	—	—	—	—	—	—	—
Landskron	2	2	—	—	ne	ne	—
Linc	5	12	3	—	ne	da	—
Novi Jičini	2	12	2	—	da	—	—
Rovinj	5	12	—	—	ne	—	—
Sacco	4	12	2	2	ne	ne	—
Švac	8	12	2	—	—	—	—
Sternberg	2	8	5	—	ne	ne	ne
Dunaj-Ottakring	4	3	12	—	—	—	—
Dunaj-Rennweg	1	3	1	—	—	—	da
Cvitava	8	11	3	—	—	—	da

Naša društva.

Ni veselo, kar nam je poročati o naših društvih. Poljska zvezina društva so izvzemši Krakova prenehala delovati. Če tudi upamo, da mora sovražnik Galicijo zopet izprazniti, se bodo morale premagati velike težave, da se skupine obnovijo.

Tudi zvezino društvo v Budjejevicah nam ni že precej časa nič poročalo.

Končne opazke.

Evo poročilo o stanju zveze med vojsko. Kaj nam prinese bodočnost? Tema se razprostira pred nami; a zapajmo! Na pragu osmega meseca vojske nas zavest v našo zmago ni razočarala. Liki pesek v morju so po številu naši sovražniki, a strnjeno, požrtvovalno in zaupajoč v zmago so zbrani avstrijski narodi pripravljeni, da branijo domovino do skrajnosti, naj pride, kar hoče.

Zmagati hočemo in moramo. Paziti pa moramo, da ne izgubimo, kar smo priborili, ko so bili časi še mirni. Člani, držite skupaj. Po vojski boste Zvezo nujno potrebovali. **Vztrajajte!**

Vojni dogodki

od 2. do 8. marca 1915.

Na severnem bojišču ni bilo večjih dogodkov; južno od Dnjestra je po hudih bojih nastopil mir. Rusi so izzvali hude boje zapadno od užoškega prelaza, v dolini Laborceze, pri Zakliczynu, in vzhodno od Piotrkowa (ob Pilici), a so bili povsodi krvavo odbiti. — Nemci os se bili z Rusi pri Plonsku, Prasz-nuszu, Lomži in Grodnem in odbili vse ruske napade.

Na zapadu nič posebnega novega; večji boji so se vršili v Champagne, kjer so se ob nemšem odporu razbili precejšnji francoski napadi. V Vogezih so Nemci vzhodno od črte Badonviller in Celles napredovali za 20 km v dolžino in 8 km globoko.

Pri Dovru je angleška torpedovka potopila nemški podmorski čoln »U 8«.

Dardanele zavezniki še vedno ob-streljujejo, a glasom turških poročil brez posebnega uspeha.

Na Kavkazu ni nič novega.

Škodljivo

učinkuje mrčes v kuhinji, kleti, vrtu, vinogradu, hiši in hlevu; zato se mora stenice, bolhe, uši, muhe, ščurke, grile, molje in drugi mrčes temeljito iztrebiti; zakaj s svojim obleženjem smetij in potem jedil razširjajo te živali bolezn, molji, grili, ščurki, peresne uši pa povzročajo škodo v hiši. Stenice, bolhe, uši nadlegujejo ljudi in živali. Ves ta mrčes v stanovanju, kuhinji, hlevu in vrtu pokonča takoj in zanesljivo **Fellerjev pristni mrčesni prašek »Elsa«**, ki prekaša vsa druga sredstva zoper mrčes. 5 velikanskih škatelj K 5—, 1 škatljo kot priložnostno k zavoju K 1— pošlje edino pristno lekarnar **E. V. Feller, Stubica Elsa trg štev. 264 (Hrvatsko).**

Okno v svet.

Novo prepevdi trgovine z alkoholom. 3. novembra 1914 so glasovale štiri države Združenih držav o popolni prepovedi alkoholne trgovine. Za prepoved so se odločile štiri, in sicer Colorado s 15.000, Oregon s 25.000, Washington s 15.000, Arizona s 4000 glasovi večine. V Ohio in Kaliforniji se ni dosegla potrebna večina. Štiri nove države obsegajo 400.000 štirjaških milj s 3 milijoni prebivalcev. Zdej se ne smejo v Združenih državah prodajati v 14 državah, ki štejejo okroglo 20 milijonov prebivalcev, alkoholne pijače: Maine (1854, oziroma 1884), Kansas (1880), Severna Dakota (1884), Georgia (1907), Oklahoma (1907), Mississippi (1908), Severna Karolina (1908), Tennessee (1909), Zahodna Virginia (1913), Virginija (1914), Colorado (1914), Oregon (1914), Washington (1914) in Arizona (1914). Nadalje je 50 milijonov oseb, ki se jim po krajnih prepovedih ne sme prodajati alkohol. Alkohol odpravlja predvsem, ker smejo glasovati tudi ženske. Vprašanje prepovedi alkohola se reši v Združenih državah v nekaterih letih.

Pariške kvartne metanke. V Franciji je sila naučila metanje kvart. Bolj kot kdaj procvitajo v glavnem mestu »prosvete in luči« v »Matinu«, list, ki ga Parižani najbolj čitajo, obsegajo sedmi del inseratov naznanila 22 napovedovalk bodočnosti, ki plačajo za vrsto po 3 franke. Inserati dokazujejo, da »copernija« nese. Kakor francoske restavracije, se tudi te »dame« razločujejo. Tiste, ki se pečajo z bogatim svetom, ne naznanjajo svojih cen; bolj uljudne ti pa že za nekaj sousov razkrivajo bodočnost. »Vsi,« tako napoveduje »čarovnica« Myriella, Rue Mazagran 16, »dobe prerokovanje o bodočnosti spisano po moji roki, ki plačajo 60 sousov, naznanijo svoj rojstni dan in dopošljejo kos nohtu leve noge. Helena de Lorsa sprejema vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Čudovita po nasadu kave. Cena 1 frank. Odličnejša je že madame Albane de Siva, 63, Rue Blanche, slavna prerokinja edina idoloderksična diplomirana profesorica tajnih znanosti. Madame Reigal

si daje sama sebi izpričevalo, da je dobro napovedovala vojsko. Prerokuje tudi pismeno. Za zelo težavne slučaje se priporoča: Predno kaj podvzamete, priporočamo posebni subjekt Lawekovo, ki je mesečna, medij, magirka (vražarica), ki meče kvarte in je tudi kiro-mantinja, ona vodi, išče, tolaži in obravnava pismeno. Namestnik poveljnik 10. nemškega zbora je pa izdal sledeči odlok: Bolj kot kdaj lahko delovanje takozvanih prerokov in prerokinj, napovedovalcev bodočnosti na podlagi ročnih črt razburja prebivalstvo in lahko provzroči tudi veliko škodo. Prepovem vse objave takih oseb, ki se ponujajo občinstvu z ozirom na postavo o oblegovalnem stanju.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jože Gostinčar**.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Moj ljubienec je

„ELSA-FLUID“

„Nikak čudež! Kolikokrat sem si nakopal vsled prehlajenja ali prepriha bolezen, in ako je bil moj glavni ali zobobol se tako neznošen, ali me je mučil nahod ali trganje po udih, Fellerjev Elza-fluid, moj ljubienec, mi je vselej pomagal. A tudi v zdravih dneh vem ceniti njegovo, živčevje ovezujoče učinkovanje. Vsakdanje umivanje z njim olapsa kožo, krepí oči in povzroči dober občutek!“

Tako in enako se izražajo vsi oni, ki vporabljajo redno Fellerjev fluid na priporočilo. Ta dokaz, tako mal in ponižen, brez kričeke reklame, samo v svarilo pred ničvrednimi ponaredbami zadostuje, kajti prepričali so se mnogi že sami, da Elza-fluid tudi izpolni, kar obljubi. Pri vsem tem pa je vendar po ceni 12 steklenic stane povsod 6 kron franko.

Zaprte, slab tek, draženje k bljuvanju, gorečica, želodčne težkoče so simptomi, ki jih ne smemo zanemarjati. 6 škatljic Fellerjevih rhabarbara kroglic z znamko „Elza-kroglice“ stane le 4 K 40 vin. franko. Hišni zdravnik Vam rad pove kdaj in kako je vporabljati oba izdelka. Ampak morata biti prava, katere izdeluje

Iekarnar E. V. FELLER, Štubica
Elza trg šte. 264 (Hrvatsko).

Spretni valjavce, podajavce,
ovijavce, sprednje in zadnje
valjavce za žico in fino vlečenje ter varivce

sprejme takoj ob dobri plači v stalno delo neka štajerska železarnica. Dopisi, označeni s »Sch. M. 5289«, naj se takoj pošljejo na naslov: **Rudolf Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2.**

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potjenju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepilno sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA

Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robosev, ovratnikov, zavratno, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

A. & E. SKABERNE, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtí, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovjših krojev iz pisanega blaga, šifona, lista in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurneja prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtičje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženi 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.